

Alp Akoglu

Venüs - Jüpiter Buluşması

Kasım ayında, sabah erken kalkabilenler için gökyüzü epeyce zengin olacak. Merkür dışında, parlak gezegenleri görebilmek için sabah saatlerini beklemek gerekiyor. Kendini geceyarısına doğru gösteren gezegen, Satürn. Venüs ve Jüpiter için gecenin son saatlerini beklemek gerekiyor. Ancak, bu bekleyişe değecek; çünkü bu iki gezegen, sabah saatlerinde birbirine yakın konumlarıyla gözlemlilere güzel bir gösteri sunacak. Jüpiter ve Satürn'ün ardından, en son sahne alan gezegense Mars olacak.

Ekim ayında olduğu gibi, akşamın erken saatlerinde gökyüzünde yer alan tek gezegen, **Merkür**. Gezegen, ay boyunca güneybatı ufku üzerinde gözlenebilir. Merkür, en büyük uzanımında olduğu 21 Kasım'da ufuktan biraz daha yükselmiş olacak. Merkür'ü gözlemek için, Güneş battıktan bir süre sonra, güneybatı ufkuna dikkatlice bakmak gerekiyor. Ayın son günlerinde gezegen hızla alçalacak ve gözden kaybolacak.

Satürn, akşamın ikinci gezegeni. Ayın başlarında 22.00 civarında doğan gezegen, ay sonunda 20:00 civarında doğuyor ve sabaha kadar gözlem için uygun durumda bulunuyor. Gezegenin karşıkonauma ulaşmasına iki ay kalmış durumda. Buna bağlı olarak, bu süre içinde Satürn'ün parlaklığı biraz daha artacak.

Venüs ve Jüpiter, bu ayın en parlak gezegenleri. Ayın başında, sabaha karşı, doğu-güneydoğu ufku üzerinde, Jüpiter ve çok az yukarısındaki Venüs dikkati çekiyor. Jüpiter yükselmeyi sürdürecektir ve 4 Kasım'da çok yakın görünür konuma gelecekler. Bu sırada Venüs'ün parlaklığı -4 kadirden, Jüpiter'in parlaklığı -1.7 kadir olacak. Bu parlaklık farkı sayesinde ikiliden hangisinin Venüs, hangisinin Jüpiter olduğunu ayırt etmek zor olmayacak.

İlerleyen günlerde, Venüs alçaldığı, Jüpiter de yükseldiği için, iki gezegen uzaklaşacaklar. 5 Kasım sabahı sadece 0.5° görünür uzaklıkta bulunan gezegenler, ay sonuna geldiğimizde 28° uzakta bulunacaklar. En yakın oldukları sırada, gezegenlere bir teleskopla bakacak olursanız, Jüpiter'i, Jüpiter'in dört parlak uydusunu ve Venüs'ü teleskopun görüş alanında görebilirsiniz. Bunun için, orta büyüklükte bir dürbün de yeterli olur.

Venüs, 17 Kasım'da Başak Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı olan Spika'yla yakınlaşacak. Ancak

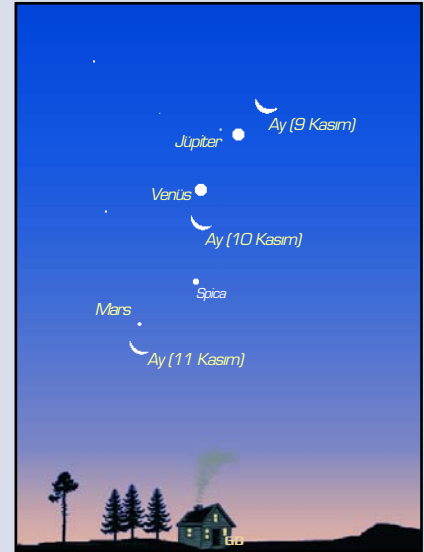
bu yaklaşma sırasında aralarındaki açisal uzaklık yaklaşık 4° olacak.

Mars, Venüs ve Jüpiter gibi sabah gökyüzünde, ancak onlara göre epeyce alçakta bulunuyor. Gezeğin, 1.7 kadir olan parlaklığıyla pek dikkati çekmiyor. Mars, ayın başında, Spika'yla yakın görünür konumda yer alacak. Bu sırada, aralarındaki açılacak yaklaşık 3° olacak. Mars'ın parlaklığı Spika'ninkinden biraz daha az. Ancak, onun tanıyabilmek için parlaklık farkından çok renk farkı yardımcı olacaktır. Spika beyaz, Mars'sa turuncu renkte parlıyor. Mars, ilerleyen günlerde yükselecek ve ayın sonunda, Venüs'le birbirlerine yaklaşık 3° yaklaşmış olacaklar.

Ay, 5 Kasım'da sondördün, 12 Kasım'da yeniay, 19 Kasım'da ilkdördün, 26 Kasım'da dolunay evrelerinden geçecek.

Göktaşı Yağmurları

Kasım'da iki belirgin göktaşı yağmuru gerçekleşecek. Saatte yaklaşık 10 akanyıldızın gözlene-

9-11 Kasım sabahları güneydoğu ufku

bildiği Tauridler (Boğa) 8 Kasım'da en yüksek değere ulaşacak. Bu göktaşı yağmurunun özelliği, gecenin erken saatlerinde de gözlenebilmesi.

Yani, gözlemek için sabah saatlerini beklemeniz gerekmiyor. Bunun nedeni, kaynağının erken yükselmesi.

Son birkaç yıl içindeki etkinliğiyle önemli gök olaylarından biri haline gelen Leonid Göktaşı Yağmuru'nun, bu yıl normal etkinliğine dönmesi bekleniyor. Leonidler'in yüksek etkinliğe ulaşacağı 17 Kasım sabahı, saatte 15-20 akanyıldız gözleneceği tahmin ediliyor. Ancak, göktaşı yağmurlarının etkinlikleriyle ilgili tahminler her zaman doğru çıkmayabiliyor. Yani, siz daha fazlasını da bekleyebilirsiniz. Ay 17 Kasım'da geceyarısı civarı batmış olacağından, gözlemi olumsuz etkileyecek.

1 Kasım saat 23:00; 15 Kasım saat 22:00;
30 Kasım 21:00'de göküzünün genel görünüşü